

Statul popular al Regiunii Autonome Maghiare secția sănătate și prevederi sociale
(cond.: dr. Andor Kovács) și Catedra de organizare sanitară a I.M.F. Tg. Mureș
(cond.: conf. Mózes Kolombán)

DEZVOLTAREA REȚELEI SANITARE A REGIUNII AUTONOME MAGHIARE ÎN ANII PUTERII POPULARE

Andor Kovács, János Imre Farkas

I.

Poporul muncitor din patria noastră se pregătește cu o sinceră în-suflețire pentru sărbătorirea celei de-a 15-a aniversări a Eliberării. In-tervalul de timp care ne desparte de 23 August 1944 constituie o perioa-dă istorică relativ scurtă. Dar această perioadă e nemaiauzit de bogată în realizări minunate.

Sub conducerea iubitului nostru partid, clasa muncitoare, țărănimea muncitoare și intelectualitatea progresistă de la noi din țară au suprimat starea de înapoiere seculară cauzată de exploatare, au lichidat cu hotărâre moștenirea blestemată a regimului burghezo-moșieresc.

Înfloritoarea noastră industrie socialistă, agricultura noastră socia-listă, cultura noastră socialistă în fond și națională în formă sint do-vezi care ilustrează deopotrivă dezvoltarea impetuoasă din anii puterii populare. Toate aceste realizări constituie mărturii strălucite și grăitoare despre conducerea înțeleaptă a P.M.R., despre avântul nemărginit al poporului muncitor și despre ajutorul frătesc dezinteresat al întregului lagăr socialist și în deosebi al Marii Uniuni Sovietice.

În anii puterii populare realizările revoluționare caracterizează și dezvoltarea rețelei noastre sanitare. Rezultatele obținute în această di-recție devin evidente pentru oricine dacă facem o comparație, fie numai sumară, între situația sanitară de astăzi și cea înapoiată din România burghezo-moșierească.

În perioada dintre cele două războaie mondiale, în România bur-ghezo-moșierească, bugetul anual al Ministerului Sănătății nu constituia decît 2,9% din bugetul general al statului. În statul nostru de democra-ție populară în 1957 sumele destinate în scopuri sociale și culturale s-au ridicat la 24,6%, din bugetul statului.

În 1938, la 1895 de locuitori revenea un medic, în timp ce în 1958, acest număr a scăzut la aproape o treime, un medic revenind la 778 de locuitori. Înainte de eliberare, pe întreg teritoriul țării funcționau 823 de

circumscripții sanitare, iar în 1957 funcționau 2094. Pe teritoriul actual al R.A.M. existau în 1944, 46 de circumscripții sanitare, iar azi avem 107.

În România burghezo-moșierească mortalitatea generală și cea infantilă erau foarte ridicate. Între 1930—1939 media mortalității generale era de 19—20%, iar cea infantilă de 17—19%. Decenii de-a rîndul proporția de 30% din mortalitatea generală era reprezentată de grupa copiilor sub un an. Aceasta reprezenta anual aproximativ 80.000 de decese. Așa cum vom arăta mai târziu, în anii puterii populare a scăzut considerabil atît mortalitatea generală cît și cea infantilă.

În România burghezo-moșierească numărul paturilor spitalicești era foarte redus. În 1938 în toată țara erau numai 34.700 paturi. În anii puterii populare s-au realizat progrese remarcabile și în acest domeniu. Exceptînd paturile existente în stațiunile balneare și climaterice, numărul acestora s-a ridicat în 1956 la 131.056. Numai pe teritoriul R.A.M. există în 1959, 4013 paturi. De asemenea numărul medicilor a crescut aproape de trei ori. În 1938, pe teritoriul întregii țări funcționau în total 8234 de medici. În 1956 numărul lor a atins cifra de 21.959. În 1958, pe teritoriul R.A.M. activau 703 medici, în afara cadrelor aparținînd I.M.F. Tg.-Mureș.

Situația sanitară a rămas neschimbată și pe acel teritoriu al actualei R.A.M. unde între 1940 și 1944 se instaurase ocupația horthystă. Așa de ex. în fostul județ Mureș, persoanele decedate în proporție de 9,7% nu beneficiau în 1942 de nici o asistență medicală. Mortalitatea infantilă oscila între 13—15%. Asistența medicală a populației urbane și rurale era insuficientă din toate punctele de vedere.

Iată așadar, moștenirea blestemată pe care ne-a lăsat-o regimul burghezo-moșieresc. În anii puterii populare a trebuit să îmbunătățim treptat și în spirit revoluționar această situație sanitară înapoiată.

Dezvoltarea rețelei noastre sanitare s-a împlinit pe baza principiilor socialiste ale ocrotirii sănătății. Aceste principii au fost formulate de Lenin, fiind apoi elaborate de colaboratorii săi. Concepția socialistă despre ocrotirea sănătății are drept punct de plecare principiul fundamental după care transformarea situației sanitare nu poate fi separată de dezvoltarea întregii societăți. Numai consolidarea bazei economice socialiste face cu putință desfășurarea completă a ocrotirii sănătății în spirit socialist. Igiena socialistă apără interesele maselor muncitoare, are un caracter de stat, se află sub o conducere unitară de stat și se desfășoară sistematic. Aceste principii fundamentale ale concepției sanitare socialiste se reflectă în articolul 17 din Constituția R.P.R., care stabilește că în R.P.R. statul asigură atît bunăstarea maselor oamenilor muncii de la orașe și sate cît și neconținuta ameliorare a situației lor sanitare.

În patria noastră apărarea sănătății sintetizează într-o singură concepție principiile medicinei preventive și ale celei curative, utilizînd în mod creator experiența științifică internațională și acordînd o atenție specială rezultatelor obținute de cea mai înaintată știință din lume — știința sovietică.

Principiile socialiste în apărarea sănătății au fost aplicate și în dezvoltarea rețelei sanitare din R.A.M.

Avîntul economic și social al R.A.M. e în corelație cu dezvoltarea întregii țări. Înființarea R.A.M. a dovedit încă o dată în chip elocvent politica națională leninistă consecventă a P.M.R. Numeroase comunicări

publicate pînă acum au înfățișat amănunțit dezvoltarea economică și socială a regiunii noastre în anii puterii populare. Tocmai de aceea în lucrarea de față nu ne ocupăm de realizările industriei, agriculturii și culturii socialiste în R.A.M., cu toate că, așa cum am amintit, ele constituie baza dezvoltării sanitare. Lucrarea noastră urmărește exclusiv scopul de a prezenta progresele cucerite în domeniul apărării sănătății pe teritoriul R.A.M. în anii puterii populare.

II.

Suprafața R.A.M. e de 13.500 km². Acest teritoriu e împărțit în 10 raioane. R.A.M. are 12 orașe, 226 comune și 659 sate. În 1958 populația a fost de 751.636 locuitori, dintre care 182.169 în mediu urban, iar 569.467 în mediu rural.

Înainte de toate vom nota cîteva date demografice.

În anii puterii populare, proporția *născuților morți* a scăzut considerabil atît în țară cît și în regiunea noastră. În 1938 această proporție era pe țară de 2,5%, iar în 1956 s-a redus la 1,8%. În regiunea noastră, în 1958 a fost de 1,63%.

În 1938, *mortalitatea generală* în țara noastră era de 19,1‰. În 1956, ea a scăzut la 9,9‰. În 1933, mortalitatea generală în regiunea noastră a fost de 17,21‰, scăzînd în 1958 la 8,8‰.

În 1938 *excedentul natural* al populației era în țara noastră de 10,4‰. În 1956, acesta s-a ridicat la 14,3‰. Excedentul natural al populației a crescut și în regiunea noastră: în 1933 era de 9,96‰ iar în 1958 de 12,8‰. De notat că în Austria acest excedent e de 4,2‰, iar în Belgia de 4,7‰.

Se știe că mortalitatea infantilă e influențată nu numai de nivelul de trai și de cultură, ci în mare măsură și de asistența ce se dă în timpul gravității, de condițiile calitative în care sînt conduse nașterile și în sfîrșit de controlul indicat al nou-născuților și sugarilor. În țara și regiunea noastră toate aceste condiții s-au ameliorat calitativ în anii puterii populare, fapt care a avut drept consecință o scădere rapidă a mortalității infantile.

În 1938, mortalitatea infantilă a fost pe țară de 17,9%, iar în 1956 a scăzut la 8,1%. În regiunea noastră această proporție a fost în 1933 de 14,57%, scăzînd în 1958 la 6,9%.

E sigur că asistența sanitară gratuită și exigentă ce se dă la domiciliu și la locul de muncă, precum și ridicarea neconținută a nivelului de trai al oamenilor muncii au avut un rol important în realizarea acestor rezultate. În același timp însă un merit deosebit revine medicilor și cadrelor medii care nu au precupețit nici un sacrificiu în activitatea lor.

În anii puterii populare, unitățile sanitare și numărul personalului sanitar au cunoscut o dezvoltare impetuoasă. Acest fapt e ilustrat în graficele alăturate.

În anii puterii populare au luat ființă unele unități care nu au existat în regimul burghezo-moșieresc, așa încît o comparație în această privință nici măcar nu e posibilă.

Stație aviasan	1
Laborator de medicină juduciară	1
Centru de recoitare și conservare a singelui	1
Cămin de bătrâni	1 cu 440 paturi
Cantine de ajutor popular	3
Cămine-spital pentru bătrâni	3 cu 375 paturi
Institut pentru surdo-muți	1
Cabinet de întreprindere condus de medic	31
Cabinet de întreprindere condus de felcer	27
Stațiune balneară de interes republican	4 cu 6800 paturi
Stațiune balneară de interes local	39 cu 380 paturi
Cămin spital pentru invalizi ai org. de locomotie și de simț	1 cu 100 paturi
Școli medii sanitare	2

Paralel cu instituțiile sanitare s-a îmbogățit considerabil atât cantitativ cât și calitativ rețeaua farmaceutică.

S-au înființat multe unități noi (puncte farmaceutice, laboratoare optice etc.). Azi farmaciile noastre vînd de 12 ori mai multe medicamente și cu 50% mai ieftine — în urma celor trei reduceri de prețuri — decît înainte de naționalizare. Numărul angajaților a crescut de șase ori de la naționalizare.

Așadar și cifrele demonstrează în mod grăitor faptul că în R.P.R. țară care construiește socialismul, asistența sanitară a R.A.M. din ce în ce mai înfloritoare, a cunoscut o transformare revoluționară, calitativă.

Atît în consolidarea și dezvoltarea rețelei sanitare a R.A.M. cît și în desfășurarea activității sale științifice, un rol hotărîtor l-a avut Institutul de medicină și farmacie din Tg. Mureș. I.M.F. din Tg. Mureș este creația regimului nostru de democrație populară, dezvoltîndu-se și amplificîndu-se paralel cu consolidarea acestuia. În cei 15 ani de cînd funcționează, el a dat scumpei noastre patrii aproape 1.500 de medici și farmaciști. Lucrătorii din cadrul institutului au pregătit mai mult de 1200 de lucrări științifice. În anii puterii populare, nivelul activității instructive și științifice a I.M.F. a crescut an de an. Azi studenții au la dispoziție laboratoare noi, secții clinice moderne (tbc., pediatrie, urgență. stomatologie) și catedre teoretice foarte bine înzestrate.

Dimensiunile lucrării nu ne permit să ne oprim mai insistent asupra activității instructive și științifice a institutului. Amintim doar atît că activitatea științifică a institutului se desfășoară în cadrul planului tematic general. Această activitate a stîrnit interesul cercetătorilor din toată țara, avînd nu o dată un răsunet internațional. Astfel menționăm cercetările acad. *Dezső Miskolczy* și colab. în legătură cu problemele encefalitei virotice, experiențele lui *Károly Székely* și colab. despre aplicarea teoriei stadiale la regnul animal, examinările efectuate de *György Puskás* în domeniul bolii reumatismale la copii, studiile lui *Tibor Maros* și colab. despre rolul scoarței în afecțiunile hepatice, lucrările experimentale ale lui *István Szabó* și colab. în problema silicozei, cercetările lui *Ferenc Gyergyai* și colab. în legătură cu rolul sistemului nervos central în formarea tumorilor canceroase etc.

În prezent, institutul acordă o atenție specială studierii celor mai importante probleme sanitare ale regiunii. Largi colective de muncă se ocupă de problemele hepatitei, tuberculozei, reumatismului, helmintologiei etc.

În anii regimului democrat popular a luat ființă la Tg. Mureș filiala regională a Institutului de Igienă. Începînd din anul 1949, ea contribuie

la îmbunătățirea situației igienico-sanitare a regiunii noastre prin lucrări științifice, propuneri practice și prin îndrumarea diferitelor centre de igienă și epidemiologie existente pe teritoriul R.A.M. Printre altele, notăm în acest sens următoarele lucrări științifice valoroase. *Vilhelm*: „Observațiile noastre în legătură cu conținutul în grăsimi al laptelui colectat din 3 raioane ale R.A.M. în ultimii ani“; *Bodis, Szücs, Szöcs*: „Caracterizarea sanitară a riului Mureș“; *Bedő*: „Cercetări în legătură cu conținutul bacterian al prafului de lapte de la Remetea“ etc.

Cea mai recentă instituție științifică a noastră e *Baza de cercetări din Tg. Mureș a Academiei R.P.R.* Prin cele două sesiuni științifice pe care le-a organizat până acum, ea a dovedit că tinde să-și pună cercetările în slujba ridicării sanitare a regiunii și a patriei noastre.

III.

În România burghezo-moșierească problemele de epidemiologie și igienă au fost unele din cele mai neglijate domenii ale apărării sănătății. A fost o sarcină de mare importanță a regimului de democrație populară aceea de a crea în anii 1948—50 rețeaua de așa-numite laboratoare de igienă, ținând seama de experiența sovietică.

La eliberare, în județele ce aparțineau regiunii noastre nu era decît un singur laborator. Între 1948—1949 s-a înființat cîte un laborator la Odorhei, Miercurea Ciuc și Sft. Gheorghe, iar mai tîrziu, în 1951, la Reghin și Gheorgheni. În același an s-au înființat în toată țara după exemplul Uniunii Sovietice, centrele sanitare, antiepidemice (sanepiduri). În 1957 în toată țara funcționau 176 de sanepiduri, iar în regiunea noastră șapte. Azi în cadrul sanepidurilor lucrează 78 de persoane. Dintre acestea 17 sînt medici, 3 chimiști și 1 farmacist.

Nu putem să relatăm activitatea multilaterală a sanepidului regional și de aceea ne vom limita să amintim doar cîteva date.

În teritoriul regiunii noastre multe boli infecțioase arată o scădere îmbucurătoare.

Singura excepție o constituie hepatita epidemică, dar trebuie să notăm că morbiditatea acestei maladii crește și pe scară mondială (în 1958 în R.A.M., proporția era de 333,3‰).

Denumirea bolii	1952	1957	1958	mortal. în 1958 cifre absolute
	‰	‰	‰	
Febră tifoidă	55	19	17	1
Dizenterie	46,6	32,3	41,7	3
Polomielită	—	42,8	7,8	4
Difterie	17,4	10,8	21,2	9

În România capitalistă era caracteristic pentru asigurările sociale faptul că într-o oră (!) se examinau 60—100 de bolnavi. În 1944 în toată țara nu existau decît 12 spitale aparținînd asigurărilor sociale și 247 de ambulatorii.

Aceasta asistență era cu desăvîrșire insuficientă.

În anii puterii populare asistența medicală a bolnavilor a devenit o sarcină de stat.

Azi, numai pe teritoriul R.A.M. funcționează 11 dispensare de întreprinderi cu 1—15 paturi și înafară de acestea 20 de dispensare de întreprindere (fără paturi) și 27 de puncte sanitare. Ca urmare a asis-

tenței medicale preventive și a condițiilor de muncă mereu mai bune, utilizarea paturilor din dispensarele de întreprindere a fost în medie anuală de 155,66 zile (indice mediu). Numai în 1958 medicii de întreprindere au efectuat 45.500 de examinări, 5560 de intervenții chirurgicale și 20.000 de examinări stomatologice. În acest timp au fost dispensați 1685 de muncitori și s-au efectuat 15.153 vaccinări T.A.B.

Una din cele, mai elocvent realizări ale regimului nostru democrat popular poate fi socotită înființarea caselor de educație sanitară de la Tg.-Mureș și Miercurea Ciuc, foarte modern utilizate. Caravanele organizate de aceste case au prezentat numai în 1957, 43 de filme medicale. Comunicările ținute de cei mai bine pregătiți conferențieri medici au fost ascultate în 1956 de 25.000 de auditori, iar în 1957 de 30.000.

În mod special trebuie amintită activitatea Crucii Roșii. O acțiune preventivă în adevăr eficace nu se poate concepe fără participarea activă a maselor. În 1953 Crucea Roșie avea numai 10.261 de membri. În 1959 acest număr s-a ridicat la 86.182. În 1953, 5737 persoane au absolvit cursurile „Gata pentru apărarea sanitară”. În 1959 numărul acesta s-a ridicat la 21.144. Numărul absolvenților cursurilor sătești s-a ridicat de la 2621 cît era în 1953, la 30.782.

Trebuie să menționăm de asemenea dezvoltarea pe care a cunoscut-o ocrotirea mamei și a copilului în anii puterii populare pe teritoriile R.A.M. În România burghezo-moșierească ocrotirea mamei și a copilului a fost neglijată într-un mod cu totul condamnat. Astfel în anul 1924 în toată țara nu existau decît 1242 de paturi pentru conducerea celor 600.000 de nașteri cîte erau anual. Aceasta însemna 1 pat pentru 500 de nașteri.

Între anii 1931—1937, la orașe numai 2% din totalul nașterilor se desfășurau în instituții sanitare, iar la sate această proporție nu atingea nici măcar 2%. În 1938 pe teritoriul actual al R.A.M. nașterile din mediul urban beneficiau de asistență medicală în proporție de 78,4%, iar cele din mediul rural în proporție de 46%. În 1956 aceste cifre s-au ridicat pentru orașe la 93,6%, iar pentru sate la 93,1%.

Publicăm cîteva date caracteristice despre indicii calitativi ai ocrotirii mamei pe teritoriul R.A.M.

Nașteri asistate			Nașteri neasistate		
Anul	Rural	Urban	Anul	Rural	Indicele de utilizare a paturilor
1954	4,18%	0,62%	1954	41,27%	148,14
1957	2,66%	0,00%	1957	56,56%	139,10

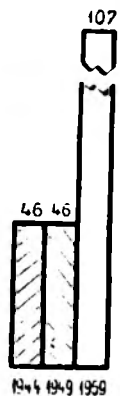
La toate acestea trebuie să mai adăugăm că mortalitatea maternă a scăzut de la 16 cît era în 1953, la 4 în 1957.

În cadrul rețelei de pediatrie a R.A.M. au activat în 1958 38 de medici specialiști. S-au înființat secții de pediatrie noi și moderne la Tg. Mureș, Miercurea Ciuc, iar la Sînmărtin, Vlăhița, Ditrău și Zagon staționare sătești pentru copii.

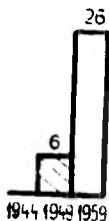
În 1948 a luat ființă la Tg.-Mureș Casa copilului. Cu un an mai tîrziu clădirea a fost modernizată și reconstruită cheltuindu-se suma de 6.000.000 lei.

Azi această casă are 133 de paturi, o secție cu 20 de paturi pentru mamele care alăptează, un centru de colectare a laptelui matern.

ANDOR KOVÁCS, JÁNOS IMRE FARKAS: DEZVOLTAREA REȚELEI SANITARE
A REGIUNII AUTONOME MAGHIARE ÎN ANII PUTERII POPULARE

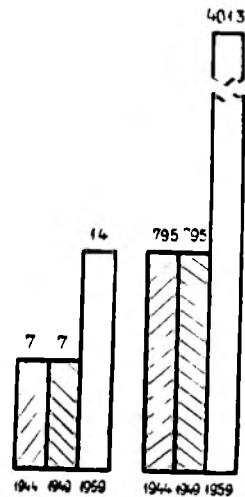
1. Circumscripții sanitare rurale

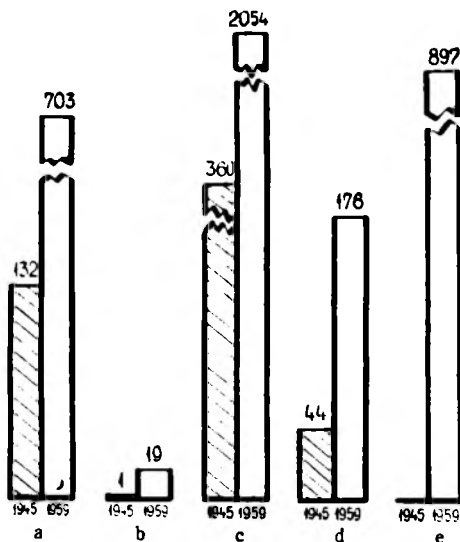
2. Circumscripții sanitare orășenești

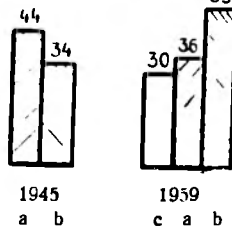
3. Numărul caselor de naștere (a) și numărul paturilor (b)

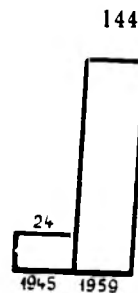
4. Numărul spitalelor (a) și numărul paturilor (b)

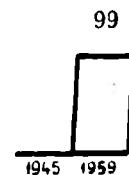
5. a) medici, b) dispensare populare, c) cadre medii, d) personal sanitar auxiliar și e) personal administrativ gospodăresc (exclusiv Institutul de medicină și farmacie, Tg.-Mureș)

6. Numărul farmaciilor a) orășenești, b) rurale, c) de spital

7. Numărul farmaciștilor

8. Numărul farmaciștilor tebnicieni

IV.

Dezvoltarea rețelei curativo-profilactice în R.A.M. poate fi apreciată și ea în lumina cifrelor. În cursul acestei dezvoltări azi s-a ajuns ca circumscripțiile medicale rurale să se împartă în două, numărul locuitorilor ce revin unui medic fiind din ce în ce mai mic (2500—4500).

Pe lângă medicii universali în 40% din circumscripții funcționează și pediatri (mai ales în raioanele Ciuc și Tg. Mureș). Numeroase circumscripții dispun de asemenea de cabinete dentare.

În satele noastre au apărut unități sanitare noi din punct de vedere calitativ. În 1959 au funcționat 21 de dispensare pentru adulți cu 96 de paturi, 12 dispensare pentru copii cu 70 de paturi și 4 spitale comunale mixte cu 130 de paturi. Într-un mod considerabil s-a dezvoltat și asistența sanitară la orașe. Urmînd mărețul exemplu al Uniunii Sovietice, legea unificării din 1951 a subordonat toate instituțiile sanitare unui singur minister. Această lege a fost completată de H.C.M. Nr. 1365/1957. După reorganizare, pe teritoriul R.A.M. funcționează în 1959, 26 de circumscripții urbane, ceea ce înseamnă 1 medic la 2000—3000 de locuitori. Pe lângă medicii de circumscripție activează și pediatri.

Eficacitatea rețelei profilactice curative e sporită în mare măsură de faptul că pe teritoriul R.A.M. există 14 servicii de salvare și că în fiecare oraș s-a organizat un serviciu de urgență în timpul nopții, dispunînd de o mașină. La Tg. Mureș s-a înființat o secție de urgență și un serviciu aerian sanitar. Numai în anul 1958, în cadrul rețelei pentru copii și adulți a tuturor unităților sanitare urbane din regiune au fost tratați ambulatoric peste 600.000 de bolnavi. S-au efectuat aproape 34.000 vaccinări T.A.B., 7800 B.C.G., mai mult de 10.000 antidifterice și 8.500 antivariolice. În cadrul rețelei de dermato-venerologie s-au făcut peste 9.000 de examinări, iar în cel al rețelei de tuberculoză peste 100.000.

Centrul de colectare și conservare a sîngelui din Tg. Mureș a ajutat în mare măsură activitatea rețelei curativo-profilactice. Această instituție are 13 medici, 12 chimiști, 41 de cadre medii și administrative. Nimic nu caracterizează mai bine activitatea sa decît faptul că între 1952—1958 numărul donatorilor a crescut de la 8730 la 16.214 cantitatea sîngelui recoltat de la 2.191 litri la 9.091, iar numărul transfuziilor efectuate de la 10.079 la 18.589.

Azi în fiecare spital unificat de raion funcționează un punct de transfuzie pe care îl deservește în caz de nevoie un avion sanitar.

După naționalizarea instituțiilor sanitare, acțiunea de combatere a tuberculozei a luat un mare avînt pe teritoriul R.A.M. Ca rezultat al acestei inițiative numărul formelor grave s-a micșorat. Dintre persoanele ținute în evidență bolnavii cu caverne constituie 17,2%. În ultimii 6 ani numărul eliminătorilor de bacili a scăzut cu 60%.

Datele de mai jos ilustrează în mod convingător activitatea calitativă a rețelei de tuberculoză:

Anul :	1945	1952	1959
Numărul dispens. Tbc.	1	9	11
Numărul paturilor (inclusiv sanat. de la Tulgheș)	145	315	1500
Intervenții chirurgicale	—	250	420
Mortalitatea spitalicească (clinică)	3,4%	2,8%	1,69%

În anii puterii populare a luat ființă stația de radiomicrofoto. Atît în capitala regiunii cît și în celelalte localități se efectuează examene de depistare în serie al căror număr crește mereu. Astfel în 1956 numai la Tg. Mureș s-au executat 60.268 clișee, iar în ultimii 5 ani pe teritoriul R.A.M. s-au efectuat aproape un sfert de milion de clișee.

Și activitatea rețelei de dermato-venerologie a cunoscut ameliorări calitative. În cele mai multe reședințe raionale funcționează dispensare bine înzestrate și secții spitalicești. Clinica din Tg. Mureș dispune de 75 de paturi. În anii puterii populare s-au efectuat depistări în valea Ghimeșului, în Bilbor și în raionul Gheorgheni.

Între anii 1951—1958 morbiditatea în cadrul rețelei de dermato-venerologie prezintă următoarele date: nr. micozelor a scăzut cu 45%, iar al sifilisului florid aproape total. În regiunea noastră forme de infecție recentă azi aproape nu se mai întîlnesc. Din anul 1953 pînă în 1958 morbiditatea specifică a sifilisului a scăzut foarte mult.

O activitate deosebit de importantă a desfășurat și rețeaua de oncologie. Înainte de eliberare, pe teritoriul regiunii noastre nu exista rețea de oncologie și nici rețea de prevenire a cancerului. În ultimii ani s-au efectuat depistări oncologice în mai multe localități din regiune, ca de exp. în valea Ghimeșului, la Miercurea Nirajului, Pănet, în marile întreprinderi din Tg. Mureș etc.

Activitatea rețelei de oncologie se află azi în pragul unei dezvoltări calitative.

În încheiere trebuie să amintim de asemenea că pe teritoriul regiunii noastre funcționează patru stațiuni balneare de interes republican (Borsec, Sovata, Tușnad, Lacul Roșu) și 39 de interes local. Partidul, guvernul și sfatul popular al R.A.M. acordă o grijă specială înfloririi acestora. Aceeași grijă se constată și față de determinarea compoziției chimice și utilizarea apelor minerale care după cum se știe, sînt foarte importante alît din punct de vedere sanitar, cît și din punct de vedere economic. Recent sfatul popular al R.A.M. a prevăzut 7 milioane de lei pentru exploatarea izvoarelor locale de apă minerală.

Dezvoltarea apărării sănătății în R.A.M. nu e un fenomen izolat. Ea se integrează organic în transformările revoluționare care se desfășoară pe teritoriul patriei noastre. Construirea socialismului nu se poate concepe fără necontenita ridicare a nivelului de trai al oamenilor muncii. Dar, ridicarea nivelului de trai, cultural și sanitar se poate realiza numai prin eforturile stăruitoare ale maselor muncitoare. Partidul Muncitoresc Român împreună cu conducerea sa înțeleaptă luptă pentru consolidarea rezultatelor realizate în folosul întregului popor muncitor, pentru înfăptuirea unor rezultate noi, mai strălucitoare. Hotărîrile ședinței plene din 13—14 iulie 1959 a Comitetului Central al P.M.R. deschid noi perspective minunate pentru tot poporul muncitor. Oamenii muncii din patria noastră și în rîndurile acestora, lucrătorii sanitari ai R.A.M. salută marea sărbătoare a celei de a 15-a aniversări a eliberării patriei noastre cu noi succese și angajamente în muncă.

Sosit la redacție: 1 august 1959.